



Fremsat den 11. januar 2019 af Søren Søndergaard (EL), Carolina Magdalene Maier (ALT),
Sofie Carsten Nielsen (RV) og Holger K. Nielsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om indkvartering af børnefamilier, der har fået afslag på asyl

Folketinget pålægger regeringen at genetablere den ordning, der fremgår af asylaftalen fra september 2012, hvorefter børnefamilier, der har fået afslag på asyl, får ret til at flytte i særlig bolig uden for asylcentre 12 måneder efter endeligt afslag, og at børn tidligst kan overføres til et udrejsecenter, når udrejsen er umiddelbart forestående.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 50, folketingsåret 2018-19, Folketingstidende, Tillæg A, den 21. november 2018. Forslaget blev tilbagetaget for at give Folketingets Ombudsmand mulighed for at afslutte sin igangværende undersøgelse om samme emne. Denne undersøgelse er nu afsluttet, jf. UUI alm. del – bilag 73. Der er foretaget ændringer til bemærkningerne til beslutningsforslaget i lyset af Ombudsmandens redegørelse.

I januar 2008 indgik den daværende VK-regering en aftale med Dansk Folkeparti om, at børnefamilier, der havde fået afslag på asyl, og som ikke kunne udsendes tvangsmæssigt af Danmark, på visse betingelser kunne få tilladelse til at bo uden for asylcentre. Baggrunden var længere tids debat om skadevirkningerne af børns langvarige ophold på asylcentre uden udsigt til afklaring af deres situation, jf. »Aftalen om vilkår for asylansøgere – faktaark« indgået den 16. januar 2008 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti om vilkår for asylansøgere, Ministeriet for Flygtninge, Indvandre og Integration.

Røde Kors udgav i 2009 en undersøgelse af virkningerne af asylansøgerbørnefamiliers udflytning til særlige boliger uden for asylcentre. Af undersøgelsen fremgår, at børn inden udflytningen var »vidne til mange dramatiske optrin på asylcentre, heriblandt jævnlige tvangsmæssige udsendelser og indlæggelser«. Børnenes liv på centrene var »præget af samme omskiftelige og konfliktfyldte miljø«, som de voksne asylansøgere oplevede, jf. »Herre i eget hus... – en undersøgelse af asylansøgende familiers trivsel efter udflytning til egen bolig«, www.rodekors.dk, 2009.

Det fremgår af undersøgelsen, at forældrene efter udflytningen følte »glæden og lettelsen ved at se børnenes trivsel forbedres«, og at forældre og børn oplevede et bedre hverdagsliv på grund af »fraværet af en del belastningsfaktorer i børnenes liv. Dette betyder f.eks., at børnene ikke i samme grad konfronteres af andre familiers skænderier og problemer, samt at den danske institutionsdagligdag vurderes af forældrene til at være mere gavnlige for børnene«.

Det fremgår også af undersøgelsen, at »Forældrene fortæller, at børnene i langt højere grad end tidligere tager kammerater med hjem, og derfor også er blevet mindre tilbageholdende med selv at gå på besøg hos kammeraternes familier«. Og »Efter lidt opstartsvanskeligheder har udflytningen således haft den effekt, at asylsøgende børns hverdagsliv næsten spejler et almindeligt dansk børneliv«.

I september 2012 indgik S-R-SF-regeringen den såkaldte asylaftale, »Øget fokus på udrejse – nye muligheder for asylansøgere«, med Enhedslisten og Liberal Alliance. Aftalen udvidede afviste børnefamiliers mulighed for at bo uden for asylcentre og indebar, at de 1 år efter Flygtningeævnets afslag på asyl kunne flytte i en bolig uden for asylcentersystemet. Tiltaget blev i aftalen bl.a. begrundet med, at »Asylansøgerfamilier med børn er særligt udsatte, fordi lange ophold i et asylcenter øger risikoen for psykiske lidelser

hos børn«, jf. »Øget fokus på udrejse – nye muligheder for asylansøgere«, aftale indgået den 19. september 2012 mellem regeringen (Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Enhedslisten og Liberal Alliance, Justitsministeriet, 2012.

Det blev videre aftalt at oprette et udrejsecenter, men det blev nedfældet i aftalen, at der skulle tages hensyn til mindre børn, som ikke skulle overføres til et udrejsecenter, før udrejsen var umiddelbart forestående.

Efter folketingsvalget i juni 2015 har de Venstreledede regeringer fulgt en anden kurs. Et stort antal børn er nu overflyttet til Udrejsecenter Sjælsmark (i Nordsjælland), hvor der den 9. september 2018 var indkvarteret 93 børn, hvoraf de 24 var født i Danmark. Af de 93 børn kom 70 fra lande, som ikke modtager egne statsborgere, når de tvangsudsendes – primært Iran og Irak, jf. Udlændinge- og Integrationsudvalget, alm. del – svar på spm. 954 og 955 (folketingsåret 2017-18).

Børn fra lande, hvortil der ikke kan tvangsudsendes, har udsigt til meget langvarige ophold på udrejsecentre. Børnene er uden indflydelse på, om forældrene vælger at udrejse eller undlader at efterkomme myndighedernes påbud om at forlade Danmark. Børnene er ofre for såvel forældrenes beslutning om ikke at udrejse som for danske myndigheders beslutning om, at børn nu – i modsætning til perioden før folketingsvalget i juni 2015 – oplever meget langvarige ophold på udrejsecentre. Ophold, som det for børnene ikke er muligt at se en ende på.

Folketingets Ombudsmand offentliggjorde den 20. december 2018 sin redegørelse om børns forhold i Udrejsecenter Sjælsmark. I redegørelsen konkluderer Ombudsmanden, at »børnene i Udrejsecenter Sjælsmark – generelt set – må siges at leve under svære forhold«, som er »egne til væsentligt at vanskeliggøre deres opvækst og begrænse deres muligheder for naturlig livsudvikling og fri livsudfoldelse«. Ombudsmanden lægger til grund, at »bl.a. uro, ensomhed og uoverskuelighed i betydeligt omfang karakteriserer børnenes hverdag«, og refererer, at der i perioden fra den 1. januar til den 3. december 2018 er sendt 51 underretninger vedrørende børn fra udrejsecenteret til Hørsholm Kommune, jf. »Børns forhold i Udrejsecenter Sjælsmark«, Redegørelse fra Folketingets Ombudsmand den 20. december 2018, Udlændinge- og Integrationsudvalget, alm. del – bilag 73.

Af Ombudsmandens redegørelse fremgår, at det er de danske myndigheder, der har ansvaret for børnenes forhold i Danmark, og at børnene i almindelighed ikke selv kunne træffe beslutning om at forlade Danmark eller i øvrigt har nogen form for eget ansvar for den situation, de befinder sig i.

Forslagsstillerne finder, at Ombudsmandens redegørelse understreger behovet for, at Folketinget og regeringen tager aktive skridt for at forhindre, at børn indkvarteres på udrejsecentre, medmindre udrejsen er umiddelbart forestående.

At asylansøgerbørn er særligt udsatte, og at lange ophold på et asylcenter øger risikoen for psykiske lidelser hos børn, gælder i dag i lige så høj grad, som da asylaftalen blev indgået i 2012.

Danmark har tilsluttet sig FN's børnekonvention, hvor det i artikel 3 hedder: »I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for social velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.« Dette indebærer en vidtgående forpligtelse for Dan-

mark til at tage hensyn til barnets tarv, og det er bl.a. på den baggrund, at forslagsstillerne ønsker at genoprette situationen fra årene op til folketingsvalget i juni 2015, hvor afviste børnefamilier fik mulighed for at flytte ud fra asylcentrene 1 år efter endeligt afslag, og hvor børn først blev overført til udrejsecenter, når udrejsen var umiddelbart forestående.

At forældre nægter at udrejse, og at danske myndigheder ønsker at presse forældrene til at forlade landet, skal ikke ramme børnene, der – uanset om de er småbørn eller teenagere – er helt uden ansvar for forældrenes beslutninger.

Skriftlig fremsættelse

Søren Søndergaard (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indkvartering af børnefamilier, der har fået afslag på asyl.

(Beslutningsforslag nr. B 76)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.